

Aan de fracties van SP, CDA, D66, GL en CU in Provinciale Staten Groningen
afschrift naar fracties PvdA, VVD, GB, PVV, PvhN en PvdD
afschrift naar college van GS Groningen
afschrift naar gemeentebestuur Groningen en Ten Boer

Betreft: dossier herindeling Groningen-Haren-Ten Boer

Haren, 27 januari 2017

Geachte Statenleden,

Met teleurstelling hebben wij uw bijdragen in de vergadering van de commissie Bestuur gevolgd afgelopen week. Teleurstelling in de kritiekloze wijze waarop u het college van GS steunt, ook in feitelijke onjuistheden, manipulatie van informatie en misleiding. Wij hadden meer verwachtingen van uw taakopvatting. Teleurstelling, omdat uit niets bleek dat u onze eerdere brieven en de zienswijze van de gemeenteraad van Haren bij uw overwegingen hebt betrokken.

Wij willen u graag nogmaals wijzen op een cruciale misleiding:

De vertegenwoordigers van het college van Haren hebben nadrukkelijk onder protest en vanuit een keuze voor zelfstandigheid meegewerkt aan het open overleg en de voorbereiding van het herindelingsontwerp. Er is slechts geaccordeerd voor de verslaglegging van gesprekken, hetgeen iets anders is dan instemming met herindeling of een herindelingsontwerp. Burgemeester Pieter van Veen heeft dat in de raadsvergadering van 28 november helder uitgelegd. Zie transcriptie, bijlage 1. Belangrijkste quote: *'Laat ik even zuiver zeggen waar het op staat. Wij hebben de verslagen van de verschillende beraden – en u hebt terecht gezegd: 'Daar hebben we iedere keer inbreng gehad'- en die verslagen hebben van die vergadering(en) hebben wij geaccordeerd. Dat is wat wij gedaan hebben. En dat heeft uiteindelijk geleid tot een herindelingsontwerp en dat hebben wij nooit in een afzonderlijk besluit in het college gehad.'*

Hier doet een uit de context gerukte app, zoals opgenomen in het herindelingsadvies (blz.160 pdf doc), niets aan af.

Tevens wijzen wij u op het feitenrelaas van wethouder Verbeek, zie bijlage 2.

Na het verschijnen van het herindelingsontwerp heeft het college van Haren op 21 september 2016 een brief geschreven aan GS om te wijzen op een aantal onjuiste conclusies in het herindelingsontwerp, met name met betrekking tot de instemming met het herindelingsontwerp en de figuur van lichte samenvoeging. Zie bijlage 3. De inhoud van deze brief wordt genegeerd door GS.

De zienswijze van de gemeenteraad is ook duidelijk op deze twee punten. Uit niets blijkt dat genoemde brief en de zienswijze van de raad van Haren door het college van GS noch door u serieus zijn genomen.

De wet schrijft voor dat een collegebesluit alleen in een collegevergadering kan worden genomen. Indien het college van GS blijft bij de bewering dat Haren heeft ingestemd met het herindelingsontwerp en met de figuur van lichte samenvoeging, dan manipuleren GS de informatie en misleiden daarmee u en in het vervolgstadium de minister enz. Wij zullen uiteraard de minister, de Raad van State en de leden van TK en EK hiervan op de hoogte stellen.

Wij verzoeken u met klem de inhoud van deze en vorige brieven in uw overwegingen te betrekken.

Hoogachtend

de fracties van D66, GVH en CDA Haren
de wethouders van D66, GVH en CDA Haren

Bijlage 1 Transcriptie fragment raadsvergadering Haren 28 november 2016

Nadat wethouder Verbeek al heeft uitgelegd hoe het volgens hem zit met de instemming en de lichte samenvoeging: 'Dat was iets dat aan het eind van de rit aan de orde kon komen en dan zouden wij dat (=figuur lichte samenvoeging) redelijk vinden, maar dat is niet hetzelfde als instemmen met herindeling.'

Wethouder Verbeek:

Er is geen officieel collegebesluit op het herindelingsontwerp want het definitieve was er pas op 6 september en daar is dus nooit een collegebesluit op genomen.

Raadslid Jetje Jacobs geeft aan het wel te lezen in de weergave van wat er in het overleg is gebeurd.

Burgemeester Van Veen:

Laat ik even zuiver zeggen waar het op staat. Wij hebben de verslagen van de verschillende beraden – en u hebt terecht gezegd: 'Daar hebben we iedere keer inbreng gehad'- en die verslagen hebben van die vergadering(en) hebben wij geaccordeerd. Dat is wat wij gedaan hebben. En dat heeft uiteindelijk geleid tot een herindelingsontwerp en dat hebben wij nooit in een afzonderlijk besluit in het college gehad.

Raadslid Hans Sietsma leest in het verslag van 5 september dat het college instemt met het uiteindelijke herindelingsontwerp.

Van Veen:

Dat moet zijn met de tekst van de verslagen, want het ontwerp was er toen nog niet in z'n totaliteit aanwezig.

Sietsma:

Dat staat er niet. U hebt op 5 september gezegd dat het college het ingestemd met het voorliggende ontwerp.

Van Veen:

Dan is dat door mij niet correct gezegd, want het gaat om de tekst van de verslagen, daar gaat het om. Het is niet apart in het college geweest.

Bijlage 2: Feitenrelaas 5 september en daarna; Michiel Verbeek

1. Tot het weekeinde van 3 en 4 september 2016 gold in Haren het tweesporenbeleid. Spoor 1: op alle fronten en met alle middelen strijden tegen een gedwongen fusie van Haren met Groningen en Ten Boer en het uitwerken van het programma *Beterr Haren*. Dus bewijzen dat Haren zelfstandig kan blijven. Spoor 2: constructief meewerken vanuit het college van Haren aan het open overleg richting het herindelingsontwerp, waarbij in ieder overleg aangegeven zal worden dat Haren onder protest meedoet aan de gesprekken van het open overleg. In ieder verslag van een bespreking in het kader van het open overleg is dit voorbehoud gemaakt.
2. Het college van B&W van Haren wordt in het open overleg vertegenwoordigd door wethouder Michiel Verbeek, portefeuillehouder bestuurlijke toekomst Haren, Pieter van Veen, burgemeester en Madelon de Wilde, gemeentesecretaris.
3. In het weekeinde van 3 en 4 september 2016 werd het college van Haren op de hoogte gebracht van het voornemen van de coalitie van D66, Gezond Verstand Haren en CDA om na de vaststelling van het herindelingsontwerp op 6 september 2016 spoor 2 te staken. Dat betekent niet verder meewerken aan het opstellen van een bestuursovereenkomst, als nadere uitwerking van het herindelingsontwerp.
4. Meedoen aan het open overleg is wettelijk verplicht. Daarna niet meer. De coalitie kiest ervoor om richting Tweede- en Eerste Kamer (Parlement beslist in dit conflict tussen gemeente en provincie) alleen nog de eigen autonomie en dus de zelfstandigheid te bepleiten en bewijsvoering aan te dragen uit het verbeterplan. Als je bij het Parlement wilt bepleiten dat Haren prima de wettelijke- en eigen gekozen taken zelfstandig aankan, moet je niet tegelijkertijd de herindeling voorbereiden, is de gedachte. De coalitie kiest voor deze heldere politieke strategie.
5. De coalitie kondigt in het weekeinde van 3 en 4 september 2016 aan dat er maandag 5 september 2016 een motie wordt ingediend met steun van tenminste de hele coalitie van 10 van 17 zetels met als strekking dat spoor 2 gestaakt wordt. De coalitie wilde deze koerswijziging in een officieel raadsbesluit kenbaar maken voor de vaststelling van het herindelingsontwerp door Gedeputeerde Staten (GS) op 6 september 2016. De raadsvergadering van 5 september 2016 is hiervoor gebruikt. Op 13 september zou GS het herindelingsontwerp openbaar maken.
6. Met de motie op komst op maandagavond, zal de delegatie van Haren in het open overleg van maandagochtend 5 september 2016 zich nergens meer aan verbinden.
7. In het open overleg van maandag 5 september 2016 vraagt Michiel Verbeek bij aanvang van de vergadering een punt van orde te mogen inbrengen. Voorzitter, Henk Staghouwer, geeft Verbeek die gelegenheid. Verbeek geeft aan wat er (waarschijnlijk) voor motie die avond zal worden ingediend en geeft aan dat de

delegatie van Haren daarom niets zal onderschrijven, ondertekenen of zich aan verbinden voor dat de motie is behandeld.

8. Staghouwer ziet een probleem voor de verdere procedure. Hij wil van de Harense delegatie weten of er bezwaar is tegen de tekst van hoofdstuk 4 over de schets van de nieuwe gemeente. Staghouwer geeft vervolgens aan dat het herindelingsontwerp uiteindelijk een tekst is van GS. De gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer hebben invloed kunnen uitoefenen op de tekst, maar hoeven de tekst niet te ondertekenen. Voor GS is het wel van belang om steun te krijgen voor de teksten zoals die voorliggen.
9. Pieter van Veen meldt in het open overleg op 5 september 2016 dat het college van Haren in de collegevergadering van dinsdag 30 augustus 2016 een positief besluit heeft genomen over het herindelingsontwerp. Michiel Verbeek geeft aan dat dat niet zo is, maar Verbeek kiest er vervolgens voor om het verschil van mening in deze vergadering niet verder uit te diepen. Pas veel later geeft burgemeester van Veen toe dat hij zich vergist heeft op 5 september. Dat deed van Veen in de openbare raadsvergadering van 28 november 2016. Er was geen besluit genomen door het college van Haren over het herindelingsontwerp op 30 augustus 2016. Dat kon ook helemaal niet, omdat op 30 augustus de definitieve tekst nog helemaal niet beschikbaar was. Patrick Brouns heeft burgemeester van Veen na de raadsvergadering op 28 november 2016 een boze app gestuurd over zijn uitspraken in de raadsvergadering. De appwisseling is opgenomen als bijlage in het herindelingsadvies. Een hele merkwaardige gang van zaken!
10. Waar heeft het college van Haren op 30 augustus dan wel over gesproken? Op 30 augustus 2016 is er geen concepttekst van het herindelingsontwerp aan de orde geweest. De week ervoor (23 augustus 2016) lag er een tekst voor waar het college van Haren ernstig bezwaar tegen had. De delegatie heeft dat ook in het open overleg aangegeven. Op 30 augustus 2016 is in het college gesproken over het voorstel van Michiel Verbeek om in het open overleg op 5 september zwaar tegen protesteren tegen de teksten over Haren in het herindelingsontwerp. En een duidelijke zinsnede op te nemen in het herindelingsontwerp waar dat blijkt. Op ambtelijk niveau werd ook al gezocht naar een oplossing op die manier. De eerste pogingen waren door Haren als volstrekt onvoldoende beoordeeld. Dat bleef beperkt tot de zin dat Haren voorstander is van een zelfstandig Haren. Michiel Verbeek heeft vervolgens een tekstvoorstel gedaan. Die luidde als volgt: ***De gemeente Haren geeft de voorkeur aan zelfstandigheid en vindt dat de uitkomsten van de diverse rapporten (BMC, Berenschot, B&A, Deloitte en Coelo) geen reden zijn om Haren op te heffen en gedwongen te laten fuseren met Groningen en Ten Boer. De knelpunten uit de diverse rapporten zijn volgens Haren oplosbaar als zelfstandige gemeente. Voorts zijn er geen regionale knelpunten die herindeling noodzakelijk maken. De gemeente Haren zal gedurende het proces van de voorbereidingen tot herindeling in een protestspoor de voorkeurskeuze voor zelfstandigheid bepleiten en beargumenteren. Maar de gemeente Haren neemt tegelijkertijd verantwoordelijkheid voor het geval de herindeling onafwendbaar blijkt te zijn. Daarom doet Haren coöperatief, maar onder protest, mee aan het open overleg en zal Haren samen met Groningen en Ten Boer een nadere concretisering uitwerken van de uitgangspunten van de nieuwe gemeente Groningen in dit herindelingsontwerp. Die uitwerking ligt dan klaar in het geval de herindeling onafwendbaar blijkt te zijn en Haren haar voorkeursoptie niet gerealiseerd ziet.***

11. Vervolgens zijn er ambtelijk nog een aantal tekstvarianten over en weer gegaan. Uiteindelijk lag op 5 september 2016 een tekst voor waarin in hoofdstuk 1 stond: ***De gemeente Haren geeft de voorkeur aan zelfstandigheid en is het oneens met de opgelegde fusie met Groningen en Ten Boer door de provincie Groningen. De gemeente Haren is van mening dat de diverse geconstateerde knelpunten oplosbaar zijn als zelfstandige gemeente en dat zelfstandigheid mogelijk is en gewenst wordt door een meerderheid van de Harense bevolking. Haren zal in een protestspoor blijven pleiten voor zelfstandigheid als eerste voorkeur. In het geval zelfstandigheid niet mogelijk is als gevolg van besluitvorming in de Tweede en de Eerste Kamer, dan vindt de gemeente Haren het belangrijk dat er een goede basis ligt voor een nieuwe gemeente. De gemeente Haren heeft daarom, samen met de gemeenten Groningen en Ten Boer, meegewerkt aan het opstellen van het voorliggende provinciale herindelingsontwerp.***
12. Op 6 september 2016 werd het college van Haren gevraagd om het verslag van de vergadering van het open overleg van 5 september 2016 goed te keuren. Voor twee collegeleden onmogelijk, omdat ze er niet bij zijn geweest. De collegeleden die er wel bij waren hebben aangegeven dat de weergave van het gebeurde klopte. Dat betekent geenszins accordering met bepaalde inhoud. De gemeentesecretaris heeft de uitkomst gemaïld naar het secretariaat van de GHTB-organisatie.
13. Op 6 september 2016 is het herindelingsontwerp door GS vastgesteld.
14. Na de publicatie van het herindelingsontwerp op 13 september 2016 speelde de kwestie van de 'lichte samenvoeging' op in de media. De interpretatie van GS was onjuist. Daarom heeft het college van Haren daar nog een hele duidelijk brief over geschreven aan GS, waarin het standpunt van Haren uiteengezet wordt. Dat standpunt is niet voor tweeërlei uitleg vatbaar. In de brief van 21 september 2016 staat o.a.: ***Dit alles betekent dat de conclusie dat Haren akkoord zou zijn met de 'lichte samenvoeging' niet getrokken kan worden. Wel of geen lichte samenvoeging is pas aan de orde als de Tweede- en Eerste Kamer hebben bepaald dat de herindeling onafwendbaar is. Nu is uitsluitend aan de orde, wel of geen herindeling. Daarover is de gemeente Haren op basis van een besluit van de gemeenteraad duidelijk: Haren is tegen een gedwongen fusie met Groningen en Ten Boer, omdat Haren van mening is dat ze zelfstandig de gemeentelijke taken aankan en zelfstandigheid breed gedragen wordt door de inwoners van Haren.***

Een paar interpretaties:

1. Als GS willen weten hoe Haren denkt over de lichte samenvoeging, dan is het meest eenvoudig om dat rechtsreeks te vragen. Dan komt het antwoord zoals opgeschreven in de brief van 21 september 2016.
2. In het aanvullende kader over de lichte samenvoeging staan twee criteria van de minister van BZK: Er is overeenstemming tussen de gemeenten en er zijn afspraken over de rechtspositie van het personeel. Het gaat om overeenstemming

tussen gemeenten. Dat vereist een besluit namens de gemeente. Daar kan niet anders dan een raadsbesluit bedoeld worden. Als GS de minister probeert te vermurwen om in het aanvullende kader een collegebesluit te lezen, dan lukt dat ook niet. Er is geen collegebesluit van Haren waaruit instemming met een lichte samenvoeging blijkt. Integendeel, de brief van 21 september 2016 van het college van Haren aan GS geeft dat helder aan. Er is geen collegebesluit in deze. Afspraken over de rechtspositie van het personeel kunnen alleen gemaakt worden door vertegenwoordigers van de gemeenten en niet door een verbindingspersoon. De bewering van Patrick Brouns in de raadscommissievergadering van 25 januari 2017 dat er sprake is van een lichte samenvoeging lijkt mij juridisch volstrekt onhoudbaar.

Michiel Verbeek, 27 januari 2017

Bijlage 3, brief van college Haren aan GS 21-09-2016

Gemeente **Haren**

uw brief van
nummer
behandeld door
doorkiesnummer
ons kenmerk
onderwerp
bijlage(n)
Haren,
verzonden

Mw. M.P. de Wilde
14 050
Z.13923/UIT.08293
Herindelingsontwerp ter inzage vanaf
21 september 2016

21 september 2016
21 SEP 2016

Aan het college van Gedeputeerde Staten en
leden van Provinciale Staten van Groningen
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Geachte heer/mevrouw,

Dinsdag 13 september 2016 heeft GS het herindelingsontwerp voor Groningen, Haren en Ten Boer vastgesteld. De gemeenten leggen het herindelingsontwerp vanaf 21 september 2016 ter inzage.

In de publiciteit rondom het herindelingsontwerp is een aantal misverstanden gerezen. Het lijkt ons goed om ter voorkoming van verdere misverstanden de positie van Haren helder te beschrijven.

Ten eerste is naar onze mening niet voldaan aan twee belangrijke voorwaarden voor een lichte samenvoeging uit het beleidskader van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

1. Er is overeenstemming tussen de gemeenten, dat wil zeggen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak voor herindeling. Zoals u weet ontbreekt dit draagvlak in Haren.
2. Er zijn afspraken over de rechtspositie van medewerkers. Die formele afspraken zijn er immers nog niet, bv. in de vorm van een convenant of bestuursovereenkomst. Overigens zijn wij niet van plan aan een bestuursovereenkomst mee te werken.

Vanuit het college van B&W van Haren heeft een delegatie constructief meegewerkt aan het opstellen van de tekst van het herindelingsontwerp. De delegatie vond het inhoudelijke deel van de nieuwe gemeente mager, maar heeft zich niet verzet tegen de contouren van nieuw Groningen. Voor de positie van Haren inzake de gedwongen fusie is een tekst opgenomen.

Meewerken aan de tekst van het herindelingsontwerp door een delegatie van B&W is iets anders dan het onderschrijven van de herindeling door de gemeente.

Voor de goede orde, B&W noch de gemeenteraad van Haren heeft een officieel collegebesluit c.q. raadsbesluit genomen op de definitieve tekst van het herindelingsontwerp. Dat was ook niet nodig, omdat het een stuk is van de provincie.

Dit alles betekent dat de conclusie dat Haren akkoord zou zijn met de 'lichte samenvoeging' niet getrokken kan worden. Wel of geen lichte samenvoeging is pas aan de orde als de Tweede en Eerste Kamer hebben bepaald dat de herindeling onafwendbaar is.

Nu is uitsluitend aan de orde, wel of geen herindeling. Daarover is de gemeente Haren op basis van een besluit van de gemeenteraad duidelijk: Haren is tegen een gedwongen fusie met Groningen en Ten Boer, omdat Haren van mening is dat ze zelfstandig de gemeentelijke taken aan kan en dat zelfstandigheid breed gedragen wordt door de inwoners van Haren.

Gezien de posities van de provincie en de gemeente Haren lijkt het ons verstandig dat de provincie de nog te plannen inloopavond over het herindelingsontwerp alleen organiseert. Dat is voor inwoners van Haren duidelijker.

Met betrekking tot de gedachte van GS om een soort 'zaakgelastigde' aan te stellen voor Haren in de gesprekken met Groningen en Ten Boer, zijn wij van mening dat dat niet nodig is. Er is voldoende materiaal om de wensen van Haren te weten te komen. Binnenkort zal de uitwerking van *Beterr Haren* beschikbaar zijn.

Wij leveren geen actieve ambtelijke- en bestuurlijke ondersteuning, omdat dit indruist tegen de motie van 5 september 2016. Naar ons idee wordt daarmee de indruk gewekt dat wij toch doorgaan met spoor 2.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,

Mr. M.P. de Wilde,
directeur/gemeentesecretaris

P. van Veen,
burgemeester